

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr.,
Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukem garment) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 23.

Poniedziałek 28. stycznia 1850.

Rok bieżący gazety 39.

PRZEGŁAD.

Monarchya Austriacka. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce.
— Prusy. — Królestwo polskie. — Grecya. — Turcya. — Rzecz
domowa. — Wiadomości handlowe.

—

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 19. stycznia. Jutro dnia 20. stycznia 1850 r. wyjdzie w Wiedniu i będzie rozestany XI. zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tymczasowo tylko w czesko-niemieckim i w niemieckim wydaniu.

Sprawy krajowe.

(Powitanie batalionu landwerów Welden.)

Z obwodu Sandeckiego, 15. stycznia. Po 18. miesięcznej niehytności, po krwawych walkach, wrócili nareszcie waleczni Sandeckcy wojownicy — batalion landwerów barona Welden — na dniu 12. b. m. na dawniejsze swe miejsce. Wielu bez wątpienia nie powrócą już nigdy, ci zaś co przyszli wracają jako zwycięzcy, a miasto Sącz niezapomniało o synach swoich. Część jedna ludności wyszła naprzeciw nich z radośnem powitaniem, a oddział ten wojskowy wszedł do miasta w całej parady pod dowództwem kapitana Fischer i śród huku wystrzałów z moździerzy i okrzyków; na wstępie do miasta wniesiono bramę tryumfalną ozdobioną chorągwiami: cesarską i galicyjską, tudzież z napisem: „Witamy Was“ i „Willkommen.“ Następnie rozdano w niemieckich i polskich egzemplarzach hymn napisany przez jednego z członków stowarzyszenia tułejszego (zur Förderung gemeinnütziger Zwecke) i batalionowi temu poświęcony; wydano dla żołnierzy ucztę, a bardziej zasłużonych obdarzono złotem i srebrnemi zegarkami. (W. Z.)

(Mianowania.)

Wiedeń, 19. stycznia. Jego c. k. Mość raczył na wniosek ministra oświecenia i nauk publicznych najwyższem postanowieniem z d. 4. stycznia r. b. profesora przy gymnazjum w Czerniowcach Dra. Antoniego Wachholz mianować najtąskawiej profesorem publicznym hystoryi powszechnej i austriackiej tudzież hystorycznych umiejętności pomocniczych przy uniwersytecie Lwowskim.

Minister oświecenia i nauk publicznych mianował Dra. filozofii Józefa Nahłowskiego profesorem i prowizorycznym dyrektorem gymnazjum w Czerniowcach w miejsce profesora Jędrzeja Kral, przeniesionego na własne żądanie do gymnazjum w Bernie.

(Załatwienie nieporozumień między Austryą, Rosyą i Turcyą.)

Wiedeń, 19. stycznia. — Wiadomości nadeszłe dziś z Konstantynopola donoszące o załatwieniu nieporozumienia wynikłego między gabinetami wiedeńskim i petersburskim a portą otomańską w kwestyi wychodźców, nieomieszka cała Europa przyjąć z wielkiem zaspokojeniem. Ukontentowanie jednak z tego powodu nigdzie niebędzie szczerze i powszechniejsze jak w naszej stolicy. Naturalna polityka Austrii powinna cały kraj nasz nakłaniać do utrzymania przyjacielskich stosunków z Turcyą. Utrzymanie bowiem całości państwa tureckiego niejest wyłącznie zadaniem obydwoch zachodnich mocarstw morskich. I nam zależy na egzystencji Turcyi, która co do znaczenia żadnemu nieustępuje mocarstwu.

O bliższych warunkach ugody dowiemy się zapewne za kilka dni. Okoliczność, że rosyjski ambasador już zawiązał przerwane przez niejaki czas stosunki dyplomatyczne z Dywanem, a internuncjatura austriacka dopiero to zamyśla uczynić, dowodzi, że rząd otomański przyjął propozycje gabinetu petersburskiego.

Spodziewać się więc należy, że Austrią i Rosyą znowu w całości odzyskają dawny swój wpływ w Konstantynopolu. Nic pewniejszego, jak że Francya przez przyjacielski a jednak umiarkowany sposób, jakim popierała gabinet turecki, zyskała na powadze. — (Ll.)

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiedeń, 19. stycznia. Prymas królestwa węgierskiego wydał okólnik do wszystkich biskupów dycezyalnych z poleceniem przedłożenia spisu wyświecającego tę okoliczność: którzy księża przyłączyli się dobrowolnie do rewolucyi, którzy z przymusu tylko, a którzy bez zachwiania się dochowali prawowitemu rządowi wierność.

— Ostateczne narady względem ustawy tyczącej się teatrów, mają się temi dniami rozpocząć. Publikacya jej nastąpi z końcem b. m.

— Profesor stenografii, Ottokar Riegl z Pragi, wydaje dzieło naukowe o czeskiej stenografii według systemu Gabelsbergera.

— Na mocy rozporządzenia ministerstwa handlu z 20. listopada, mają z dniem 1. stycznia przyjść do wykonania nowe postanowienia względem należytości od przesłetek pocztowych. Według tych postanowień przypada za wszelkie przesłетки pocztowe — bez względu na wartość, wagę i przestrzeń, taksa zasadnicza w niezmienniej ilości 10 kr. srebr. Ze względu na przestrzeń płaci się aż do odległości pięciu mil 1 kr. srebr.; co pięć mil dalej podnosi się taksa ta o 1 kr.; poczynawszy od pięćdziesięciu mil podnosi się taksa co dziesięć mil dalej o 1 kr.; poczynawszy od stu mil tylko co dwadzieścia mil dalej jeżeli odległość ta wynosi 180 mil lub więcej, tedy taksa wynosi stale 20 kr. srebr. Osobna taryfa zawiera uiszczenie należytości według wartości przesłetek pocztowych. Przesłетки banknotów, obligacyj, weksłów, kuponów, asygnacyj kasowych, asygnatów i wszelkich papierów mających wartość pieniężną, podlegają opłacie pocztowej w miarę tylko swej wartości. — Według szematyzmu piarystów w Węgrzech na rok 1850, który właśnie wyszedł w Peszcie, posiada ten zakon w Węgrzech i Siedmiogrodzie 29 klasztorów i stracił zeszłego roku 20 członków przez śmierć. Obecnie składa on się z 300 członków, z których 170 są nauczycielami publicznymi.

(Rozdawanie wsparcia ubogim w Wiedniu.)

Wiedeń, 19. stycznia. W ratuszu na przedmieściu Więden odbyło się wczoraj w obecności Jego Excelencyi cywilnego i wojskowego gubernatora barona Welden, tudzież Namiestnika niższej Austrii dra. Emmingera, rozdawanie nadesłanych na wsparcie ubogich pieniędzy. Kwotą wynoszącą 2130 zr. m. k. i dziesięcią sagami dREW uratowano sto rodzin z zarobkowej klasy (83 ojców rodzin, 98 niewiast, 432 dzieci, razem 613 osób) od zupełnego upadku. Niedostatek w zarobkowej klasie jest tak znaczny, i na nieszczerście wymaga się z każdym dniem, że ciągle jeszcze potrzeba się udawać do znanej powszechnie i dotychczas niewyczerpanej dobroczynności mieszkańców miasta Wiednia.

(Zamieć śnieżna. — Pan Prokesch de Osten.)

Wiedeń, 21. stycznia. Pociągi kolei północnej zostały wstrzymane, ponieważ wzdłuż całej kolei pomiędzy Hohenau i Lundenburg, Przeszów i Hulein, Florisdorf i Ganserndorf zupełnie jechać niepodobna. Od dziś zrana ustala nieco zawierucha; telegraficzne depeche donoszą, że około oczyszczenia i naprawy wspomnianych kolei pracują już bardzo ręczno. Pociąg ładowny próbował wczoraj trzema maszynami dostać się do Wagram, lecz po krótkiej wyprawie musiał zawrócić nazad. Podróżnych, którzy z północnych stron nadjeżdżają, odwożą tu z Ganserndorf saniami.

C. k. reprezentant przy dworze berlińskim pan Prokesch de Osten odjechał przedwczoraj do Berlina. (Kor. lit.)

(O stępowaniu dzienników.)

Wiedeń, 18. stycznia. Niektóre dzienniki utrzymują, że stępowanie dzienników, uwolnionych podług najnowszej konwencyi pocztowej od opłaty stępla, zapewne dla tego jeszcze się odbywa, ponieważ ministerium wydało osobne rozporządzenie, aby wszystkie z poczty odbierane dzienniki oznaczano stępem kontroli, w którego braku dotąd tu i owdzie jeszcze używano zwyczajnego stępla dla gazet. Obecnie dowiadujemy się z wiarygodnego źródła, że opłata stępla od gazet nie została bezwarunkowo zniesioną, lecz że tylko zmniejszono sposób pobierania jej od tych dzienników, których rozsłaniem i przywożeniem trudnią się zakłady pocztowe, gdyż teraz pobiera się takową nie przez wytłoczenie stępla lecz przez odliczenie 50 proc. od ceny dzienników. Wydane zaś do urzędów administracyjnych rozporządzenie z 30go z. m., aby pomimo konwencyi na wspomnianych w niej dziennikach wytłaczano znak stępla, ma jedynie tylko na celu odróżnienie dzienników odbieranych z poczty od gazet sprowadzanych inną drogą z zagranicy, które na wszelki sposób podlegają c-płacie stępla. (G. W.)

(Wiadomości z Alexandryi.)

Wiedeń, 18. stycznia. Z Alexandryi donoszą nam, co następuje: Usłyszeliśmy z ukontentowaniem, że rząd austriacki w interesie ojczyznego handlu postanowił mianować konsula w Chartum. Środkowa Afryka jest dla handlu bardzo rozległym polem, z którego potąd jedynie rząd egipski korzystał. Ponieważ teraz ten rząd na energiczne przedstawienia rezydujących tu europejskich konsulów jeneralnych, mianowicie dawniejszego austriackiego konsula jeneralnego pana Laurin, odstąpił od systemu monopolu, przeto spodziewać się należy, że bogate produkta Sennaru, Ludanu i Abyssynii więcej aniżeli dotychczas wejdą w handel europejski. Liście senesowe, kość słoniowa, guma i воск z tamtych krajów mogą mieć wielki odbyt w Tryeście. Spodziewać się można po częstej komunikacyi między Tryeście a Alexandryą, która rocznie około 150 okrętów zatrudnia, równie jak po parowej żegludze Lloyda, który korespondencyę z tamtejszymi stronami ułatwia, że komunikacye i stosunki z środkową

Afryka staną się częstsze, tem bardziej, ile że obecnie austriackie interesa przez założenie wspomnianego konsulatu tamże będą reprezentowane. (Ll.)

(Nota gabinetu argentyńskiego do rządu austriackiego.)

— Gazeta Wiedeńska donosi: Z republiki argentyńskiej — jak donosi Times — dowiadujemy się, że gabinet dyktatora Rosas podał do austriackiego rządu przedstawienie o uznanie niepodległości Paragwaju. Gabinet argentyński załączył był poniższą z dnia 19go października datowaną notę do dawniejszego już przedstawienia, na które zapewne z powodu zamieszek przeszłorocznych nieodpowiedziano. — Dokument ten ma szczególniejszą ważność ze względu na najświeższe obrady francuskiego narodowego zgromadzenia. Brzmi jak następuje:

Od czasu jak rząd przesłał Waszej Excelencji swoje ostatnie przedstawienie, zostały przeto jeszcze bardziej utrudnione buntownicze i bezprawne kroki gubernatora prowincji argentyńskiej, że ten urzędnik odrzucił wszelkie spokojne i przyjaźne od argentyńskiej republiki podane negocjacje i wziął się na oderwanie bezprawnie tej części argentyńskiego państwa.

Gubernator Paragwaju uzbroił się w sposób niepodobny do usprawiedliwienia, a tem samem powiększył jeszcze bardziej zbrodniczy stan; zajął w posiadłość leżący pośród rzeki Parana bardzo ważny ostrów Apipe, wkroczył bez wszelkiego wypowiedzenia wojny do argentyńskiej prowincji Corrientes, i dla wprowadzenia anarchii w całej konfederacji argentyńskiej, zgromadził pod sztandar paragwajskiego buntu wszystkich rewolucjonistów w kraju. Żadna okolica, co ją gubernator Paragwaju w taki sposób obsadził, nie należała nigdy do jego okręgu, lecz zawsze do dwóch prowincji argentyńskich, Corrientes i Misiones.

Rząd argentyński, któremu lud sprzyja z zapałem, uzbraja się na morzu i na lądzie, by przytłumić to niegodziwe powstanie i zasłonić argentyńskie państwo od upadku, którym mu zagrażają burzyciele pokoju, chcący w tej części Ameryki także same wywołać ruchy, jakimi buntownicy Europe spustoszyli, których zamiarem jest w miejsce odwiecznych zasad porządku i sprawiedliwości zaszczerpić naukę rewolucji i wszelkiego bezprawia, zaprowadzić demagogię tam gdzie powinny panować odpowiedzialne rządy, którym prawo i głos publiczny swoją godność przeznaczył.

Jego Excelencya gubernator pokłada ufność w sprawiedliwości i mądrości austriackiego rządu, i oddaje się nadziei, że zważywszy powyższy wypadek, jego właściwość i oparte na tych konserwatywnych zasadach prawa narodów, które Jego ces. Mość w Europie z wielkimi ofiarami utrzymywał przeciw rozerwaniu się Swoich państw, otrzyma rząd argentyński ze strony Jego ces. Mości tę sprawiedliwość, o jaką w interesie konfederacji uprasza. Następnie rząd argentyński jest przekonany, że przedstawienie jego w wyższych obradach austriackiego rządu pomyślnie będzie przyjęte, gdy Jego ces. Mość raczy zauważyć, że gubernator Paragwaju chce nie tylko tę prowincję bezprawnym i buntowniczym sposobem oderwać od narodu argentyńskiego, gwałcąc fundamentalne traktaty i organiczne statutu państwa, lecz nawet przedsiębiorze te kroki rewolucyjne, które już tyle nieszczęść na ucywilizowany świat sprowadziły. W taki sposób uczynił się niegodnym wszelkiego względu u tych rządów, które przez swoje stanowisko i przestrzeganie zasad pokoju i porządku między ludami na tej ziemi znakomite zajmują miejsce, i wzajemnie obowiązane są bronić ludzkość od nieszczęścia, oddając prawom drugich także samo poważanie, z jakim własną sprawę utrzymują.

Boże zachowaj Waszą Excelencyę jeszcze w długie lata.

Felipe Arana.

(Zakazanie Dziennika „Narodni Nowiny“.)

Wiedeń, 21. stycznia. Redakcyja „Narodnych Nowin“ przesłała dziś swym czytelnikom zamiast numeru swego dziennika następującą urzędową notę burmistrza Wanki, którą w dosłownem tłumaczeniu z czeskiego tu przytaczamy:

Do Redakcyi „Narodowych Nowin“ na ręce Pana Karola Hawliczek.

Wydawany przez redaktora Karola Hawliczek dziennik Narodny Nowiny nieprzestaje od niejakiego czasu oświadczać dążności, przez które zagrożone jest nie tylko wzajemne dobre porozumienie różnych narodowości, lecz nawet podane są w podejrzenie wszelkie przez rząd przedsięwzięte środki. Przesłane przez Jego Excelencyę wojskowego gubernatora kraju napomnienia, pozostały bezskuteczne, jak dowodzą ostatnie numery tego dziennika. — Wskutek tego uznał Jego Excelencya wojskowy gubernator kraju za rzecz potrzebną, dekretem z dnia 17. stycznia, do liczby 53 rozkazać, aby rozszerzaniu tego dla publicznego dobra szkodliwego dziennika zapobieżono, i przez cały czas teraźniejszego wyjątkowego stanu wychodzenie jego zabroniono. — To postanowienie wojskowego gubernatora kraju przesłano mi notą ze strony namiestnictwa pod dniem 17. stycznia, liczbą 3835, dla zawiadomienia o tem redakcyi Narodowych Nowin z tym dodatkiem, że od dzisiejszego dnia niewolno już wydawać ani rozsłać rzeczowego dziennika, i że Pan Nadkomisarz Thun otrzymał polecenie przedsięwziąć urzędownie stosowne kroki.

Praga, 19. stycznia 1850.

Dr. Wanka Burmistrz.

Pan Hawliczek potwierdził odebranie tej noty i przyrzekł swym abonentom zawiadomić ich wkrótce o krokach, jakie dla dalszego wydawania swojego pisma przedsięwzięmie. (Lloyd.)

(Stowarzyszenie dobroczynne.)

Praga, 17. stycznia. Na wszelkie uznanie zasługuje w Pradze stowarzyszenie „dla wsparcia ubogich po domach.“ Celem tego

stowarzyszenia jest, rozdawać ubogim rodzinom pośród ostrej zimy drzewo, materyały ogrzewające i codziennie zupełne rumfortaskę, w tej szlachetnej czynności jest wspomniane stowarzyszenie niezmordowane; 4000 osób żyje codziennie z dobrodziejstw jego. Zawiadowcą i prezesem jest znany z ludzkości swojej Franciszek hr. Thun, przy którego boku wielu zacnych obywateli naszego miasta pełni obowiązki stowarzyszenia i rozszerza jego wpływ dobroczynny. Życzyć by wypadało, aby to stowarzyszenie także i po innych miastach znalazło naśladowców. (Ll.)

Instytut sióstr miłosierdzia. — Senat akademicki popiera petycję jurystów.)

Praga, 18. stycznia. W Budweis założono nowy instytut sióstr miłosierdzia trudniących się pielęgowaniem chorych. Tamtejszy biskup Lindauer przyczynił się do ich przywołania i przyznał im w podarunku 4000 złr. m. k. — Senat akademicki postanowił jak najsilniej poprzeć w osobnem podaniu do ministerium petycję słuchaczy prawa o założenie czeskich katedr jurydycznych (Union.)

(Przybycie Jego cesarzew. Mości Arcyksięcia Jana do Gracu.)

Gracie, 20. stycznia. Najdostojniejszy Arcyksięże Jan uszczęśliwił jeszcze wczoraj nasze miasto swym przybyciem. Jego cesarzewicz. Mość stanął tu z małżonką i synem o szóstej godzinie wieczór, a lubo na wyraźne życzenie Jego cesarzew. Mości zaniechano wszelkiego urzędowego przyjęcia, jednakże liczna publiczność wszelkiej klasy czekała dziś podobnie jak dniem woprzód na ukochanego Księcia. Radosny okrzyk dał się słyszeć naprzeciw niemu z powitaniem, towarzysząc mu ciągle gdy przejeżdżał przez rzesisto oświetlone ulice.

(Rozkaz dystryktowego nadkomisarza do przełożonych peszteńskiego komitatu.)

Peszt, 17. stycznia. Dystryktowy Nadkomisarz Sz. Iványi wydał rozkaz przełożonym Peszteńskiego komitatu, aby nadesłali spis wszystkich osób znajdujących się w obwodzie poruczonego ich administracyi rejonu, które najszczególniej w skutek rewolucyjnych wypadków zupełnie zubożały i przy najlepszej chęci do uczciwego zarobku ani potrzebnego zatrudnienia ani sposobności nieznajdują. Również jest obowiązkiem tych urzędników nadesłać sprawozdanie, jakimiśby środkami można tym indywidualom stosownie do lokalnych stosunków nastręczyć robotę i zatrudnienie w ten sposób, by przeto ze względu na wiele reform i ulepszeń, które w Węgrzech jeszcze następują, publicznym potrzebom rządu zadosyć uczyniono.

(Mająca nastąpić organizacya sądów w Węgrzech.)

Preszburg, 17. stycznia. Z pewnego źródła odebraliśmy wiadomość, że organizacya sądów w Węgrzech od dnia 1. marca r. b. wejdzie w życie. Aby to ułatwić, zaprowadzone będzie aż do 1. marca juristitium, aby władze sądowe ukończyły bieżące procesy, uzupełniły archiwa i w ogóle pozatłwiały swoje dotychczasowe urzędowe sprawy. Baron Nyáry, któremu poruczono zaprowadzenie władz sądowiczych, wydał w tym względzie rozkaz, który ogłoszony będzie w tutejszym sądzie wexlowym; czyli jednak bieżące procesy jeszcze mają być ukończone, albo też tylko podanie nowych zażaleń aż do 1. marca jest zaszuspendowane, tego dotychczas jeszcze niepublikowano. (Ll.)

(Obwieszczenie tezauryatu Siedmiogrodzkiego.)

Hermansztadt. Dziennik Siebenb. Bote zawiera następujące obwieszczenie:

Wysokie c. k. ministerium finansów postanowiło na mocy wysokiego dekretu z dnia 30. października b. r., zaprowadzić dla próby na c. król. eraryalne fabrykaty tabaki i tytoniu w Siedmiogrodzie trafikę.

W tym celu będą zaprowadzone w c. k. głównym składzie Hermansztadu i w składzie Klausenburga magazyny trafikowe; od pierwszego z nich mają pociągać swoje potrzeby trafikanci dystryktu Hermansztadzkiego, wyjawszy filiale Bistricy, następnie trafikanci dystryktów Karlsburg i Fogarasch, od drugiego zaś trafikanci dystryktów Klausenburga, Rettger i Udwarhely tudzież filiale Bistricy.

Trafikantom w miastach Hermansztadt i Klausenburg będzie wydawany eraryalny tyton i tabaka za złożeniem natychmiast gotówki i opuszczeniem 8 pct., wszystkim zaś innym za opłatą w gotówce i opuszczeniem 10 pct. na cenie taryfy, i nadaje się im prawo wywieżenia c. k. orla nad lokalem swojej trafiki; oni zaś przyjmują na siebie obowiązki:

a) Nie po wyższej cenie sprzedawać tyton i tabakę konsumentom, tylko jaka na taryfie jest wyrażona. b) Nie mieszać jej z żadną inną tabaką albo z różnorodnymi ingrediencyami, ani też odwilżać. c) Nieprowadzić handlu żadną inną tabaką, jak tylko tą, którą z eraryalnych fabryk pociągają. Za przekroczenie któregokolwiek z tych obowiązków, tracą nadany im przywilej.

Dla Hermansztadu i Klausenburga przyznacza się na teraz dwóch, a dla wszystkich innych miejsc tylko po jednym trafikancie prowizorycznie. Wszyscy, którzy takową trafikę uzyskać sobie zechcą, mają podać swe prośby z załączeniem świadectwa od zwierzchności o ich uzdolnieniu do tego, albo wprost albo przez wymienione c. k. urzędy trzydziestkowe przy c. k. tezauryacie w Siedmiogrodzie.

Widymował

C. k. siedmiogrodzki

Wohlgemuth,

Tezauryat.

Cywilny i wojskowy

Hermansztadt, 7. grudn. 1849.

gubernator.

Jerzy hrabia Beldi.

(Rozporządzenie cywilnego i wojskowego gubernatora Siedmiogrodu.)

— C. k. cywilny i wojskowy gubernator w Wielkiem księstwie Siedmiogrodzkiem, Feldmarszałek - Lejtnant, Ludwik baron Wohlge-

mith, wydał następujące rozporządzenie dla wszystkich c. k. komendantów wojennych dystryktów:

Spodziewam się, że Panowie Komendanci dystryktów, o ile tylko teraźniejsze okoliczności pozwolą, wydadzą zaufanym indywiduom wraz z paszportami broń do wytopienia drapieżnych zwierząt.

Dla wykonania obwieszczenia z dnia 4. grudnia z. r. należy nakazać nawet formalne łowy na drapieżne zwierzęta, w tych okolicach, w których się koniecznie potrzebnymi okazą.

Hermansztadt, dnia 1. stycznia 1850.

(Kurs wiedeński z 18. stycznia 1850.)

Obligacje długu państwa 5% — 96⁵/₁₆; 4¹/₂% — 84¹/₁₆; 4% — 74¹/₂; 2¹/₂% — 50¹/₂. Akcje bank. 1148. Losy z 1834 roku — 172; — z 1839 roku 109¹/₄. Akcje kolei półn. 110¹/₄.

Szwajcarya.

(Uspokojenie umysłów.)

Berna, 12. stycznia. W najnowszych czasach objawiają się w kilku kantonach symptomy dowodzące zmiany opinii publicznej, i okazują, że zniechęcenie manifestujące się coraz bardziej w Bernie także i w innych miejscach się objawia. W kantonie Aargau, z dawien dawna jednym z najradykałniejszych kantonów federacji, przedsięwzięta będzie rewizja konstytucji. Niemożna jednak przewidzieć jak ta rewizja wypadnie, ponieważ z rady konstytucyjnej wyłączeni są najznakomitsi członkowie rządu. To jednak pewna, że partya katolicka wzrosła w potęgę, tak, iż łatwo może nastąpić podział co do wyznania jak już istniał przed rokiem 1830. Uwagi godne są najnowsze wybory w kantonie Zug, ponieważ nie tylko stały się przyczyną zupełnego przekształcenia dotychczasowego rządu radykalnego, lecz oraz nie omieszkają wywrzeć wpływu na inne kantony dawnej ligi odrębnej, mianowicie na Lucernę, gdzie i tak skazanie tak zwanych „sprzyniewierczych radców“ wielkie sprawiło oburzenie. Także w kantonach Neuchâtel i Freiburg poczyną być usposobienie umysłów bardzo drażliwym, a jeżeli program Berneńskich radykalistów upadek tych dwóch rządów uważa jako skutek zwycięstwa „żywiółów reakcyjnych“ w Bernie przy wyborach majowych, tedy już na to nie więcej odpowiedzieć się nie da; są nawet ludzie dobrze zawiadomieni, którzy jeszcze przed majem prorokują zmianę. (W.Z.)

Włochy.

(Rozpuszczenie ochotników.)

Palermo, 19. grudnia. Rząd neapolitański wydał podczas politycznych zamieszek roku 1848 odezwę do uwolnionej już z wojskowej służby klasy wieku z roku 1837, której też chętne okazano posłuszeństwo. Mnóstwo ochotników, co już odbyli służbę wojskową, przyspieszyło do chorągwi, by się do przywrócenia spokoju, porządku i prawności przyczynić. Zaciąg 18,000 rekrutów następuje teraz sposobność odesłania tych dzielnych wojowników do swej zagrody i dania im oraz świadectwa, które zawiera nie tylko najchwalebniejsze uznanie ich zasług i patriotyzmu, lecz w którym także zaleci się jak najdobitniej władzom tych miejsc, gdzie oni są osiedli, aby ich w taki sposób zatrudnili, w którymby nie tylko państwu pożytecznymi, ale nawet od trosk o własne utrzymanie uwolnionymi być mogli. (Gior. off. di Sicilie.)

Niemce.

(Komitet dla ochrony wyrobów krajowych. — Memoriał pełnomocnika miasta Frankfurtu.)

Frankfurt n. M., 14. stycznia. Tutejszy komitet dla ochrony wyrobów krajowych postanowił na jednej z ostatnich swoich sesyj wypracować gruntowny i dokładny wykaz przemysłowych i komercyjnych stosunków między Austrią i Niemcami. Jestto dobre przedsięwzięcie, i wykonanie jego będzie niezawodnie zewsząd z pochwałą przyjęte. Pomysł związku cłowego jest jeszcze dotychczas tak niejasny, że ułożony na dokładnych statystycznych danych wykaz stał się prawdziwą potrzebą. Pan Tögel, redaktor dziennika „Vereinsblatt“ otrzymał polecenie ułożyć projekt, i miał się zobowiązać przedłożyć go za dwa miesiące komitetowi. Austriackie ministerstwo handlu, odda jak słyhać komitetowi wszelki statystyczny materiał do dyspozycji. — Schöff-Harnier, pełnomocnik Frankfurtu, podał temi dniami do komisji związkowej memoriał, w którym ją uprasza o indemnizację na utrzymywanie załogi w Frankfurcie. A tak kwestya ta przyjdzie zapewne wkrótce pod obrady. Z memoriału pełnomocnika Frankfurtu okazuje się, że pieniężne ciężary, które Frankfurt od marca 1848 poniósł w sprawach rzeszy niemieckiej, 800,000 r. wynoszą. Pruski kwaterunek ciąży jeszcze ciągle na obywatelach tego miasta. Nie można przepowiedzieć, jak ta kwestya rozwiązana zostanie. Jest ona dotkliwej natury. Chodzi właściwie o to, czy znajdujące się tutaj prawnie bawarsko-austriackie wojska, czyli też przebywający tu tylko prawem dokonanego faktu Prusacy, mają się ztąd oddalić. Agitacje za sejmem Erfurtskim wzmagają się w wysokim stopniu. W siedzibie komisji związkowej znajduje się dotychczas pięciu pełnomocników: Panowie Xylander, Bülow, Harnier, Holzhausen i Detmold.

(Izby bawarskie.)

Mnichów, 16. stycznia. Obydwie izby odbywają dziś publiczne posiedzenia. Na porządku dziennym pierwszej izby jest sprawozdanie skombinowanego I. i III. wydziału nad projektem ustawy względem organizacji sądów oraz dyskusya i uchwała nad tym przedmiotem. — W izbie deputowanych zdał dep. Forndran relację o pro-

jekcie ustawy dotyczący się zborów i stowarzyszeń. Poprzednio odczytano uchwałę nad odpowiedzią izby pierwszej dotyczącą się projektu ustawy względem polowania. (W. Z.)

(Układy księcia Thurn i Taxis względem poczty.)

Sztutgarda, 10. stycznia. Dowiadujemy się z dość pewnego źródła, że książę Thurn i Taxis przy układach z państwem względem odstąpienia poczty zażądał renty w sumie 50,000 fl. i na inwentarz sumy 500,000 fl. demagał się więc sumy 1¹/₂ mil. fl. jeżeli się renta skapitalizuje. Na to ofiarowano mu najpierw 750,000 fl. a potem 1. milion. Różnica o którą jeszcze idzie, wynosi przeto 1¹/₂ miliona. Przy układach traktowanych przed dwoma laty względem używania wirttembergskich kolei żelaznych do państwa należących dla poczty księcia Taxis, ofiarował książę państwu indemnizację 40,000 fl. rocznie, a potem zniesienie krajcarowej opłaty od listu, co wyrównywało sumie 60,000 fl.; lecz rząd, któremu szło o nabycie poczty na rzecz własną, odrzucił wszystkie propozycje. Czyli w tym względzie nastąpi dobrowolna ugoda, tego jeszcze wiedzieć niemożna. (W. Z.)

(Książę Prus. — Reorganizacya armii.)

Karlsruhe, 13. stycznia. Książę Prus powrócił z Darmstadt, gdzie odwiedził był dwór wielkiego księcia, i był wczoraj na wieczorze u rosyjskiego ambasadora. Słyhać, że książę Prus jeszcze czternaście dni zabawi w naszej stolicy. Reorganizacya badenckiego korpusu armii postępuje coraz dalej. Na przyszły miesiąc mają niektóre oddziały tutejszych wojsk odejść na załogę do Prus, mianowicie najsamprzód pułk kawalerii i oddział artylerii. Wybory na przyszły sejm krajowy wypadły stanowczo na stronę partyi konserwacyjnej. (W. Z.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 18. stycznia.)

Met. Austr. 5% — 86. Akcje bank. 1251. Sard. 33¹/₂. Hyszp. 3% — 29³/₄. Polskie 300 — 121; 500 — 81. Met. austr. 4¹/₂% — 75⁵/₈.

Prusy.

(Memoriał względem księstw Hohenzollern.)

Berlin. Do projektu ustawy względem wcielenia księstw Hohenzollern do monarchii pruskiej dołączony jest ze strony ministerium państwa memoriał, którego zamiarem jest usprawiedliwić rząd owych krajów i objaśnić traktat odstąpienia. Namieniony traktat składa się z siedemnastu artykułów, a najważniejsze w nich warunki są: wyznaczenie 10,000 talarów rocznego dochodu dla księcia Hohenzollern-Hechingen, a 25,000 talarów dla księcia Hohenzollern-Sigmaringen, tudzież przyjęcie na siebie wszystkich warunków, do których książęta dla swojej dworskiej, cywilnej i wojskowej służby, co się dotyczy płacy, pensyi i rocznych gracyaliów, obowiązani byli. Oprócz tego w artykule 12. stypulowano: „Oba książęce domy Hohenzollern zatrzymują pomimo odstąpienia swoich księstw, wewnątrz pruskiego państwa dotychczasową swoją godność i połączone z nią przywileje. Również ma być nadana im, a szczególnie wysokim ich naczelnikom, jeżeliby w pruskim państwie osiedli, stosowna do ich powinowactwa i innych stosunków z pruskim domem, wyższa posada przed wszystkimi innymi do królewskiego domu nienależącymi poddanymi Jego król. Mości.“ Przyjęte z tem długi krajowe wynoszą w Sigmaringen 274,000 fl., w Hechingen 175,400 fl.

(Pan Persigny. — Postanowienie prezydenta Stanów zjednoczonych Ameryki północnej co do ambasadorów.)

Berlin, 16. stycznia. Czynność dyplomatyczna nowego ambasadora francuskiego, pana Persigny, nie objawiła się od czasu jego przybycia ani w osobnych konferencyach z ministrem spraw zagranicznych ani z prezydentem rady ministerialnej, lecz ogranicza się jedynie do tej chwili na publikacji postanowienia będącego w bliskiej styczności z ścisłą policją zaprowadzoną względem obcych nie tylko w Paryżu ale w całej Francji. — Czytamy temi dniami w wszystkich naszych gazetach, że prezydent zjednoczonych Stanów północnej Ameryki, zważywszy nowsze stosunki gabinetu austriackiego, postanowił odwołać swego ambasadora w Wiedniu. To doniesienie okazuje się, jakieśmy się wczoraj w towarzystwach dyplomatycznych dowiedzieli, być bardzo niedokładnem lub też umyślnie wykrzywionem. W istocie zrobił minister spraw zagranicznych propozycję, aby na przyszłość tylko przy wielkich mocarstwach morskich utrzymywać nadzwyczajnych ambasadorów i pełnomocnych ministrów, przy wszystkich zaś innych dworach i rządach utrzymywać tylko sprawujących interesa. Austria i Prusy stały na liście państw drugiej kategorii. Ta propozycja była dobrze znana tutejszej ambasadzie północno-amerykańskiej, a wątpliwy pobyt i krótka czynność znanego pana Hanegau ma być w bliskim związku z tą propozycją. Zdaje się więc, że Ameryka północna wkrótce na tutejszą posadę przyszło sprawującego interesa lub rezydenta ministerialnego, tak jak to już ze strony Prus w osobie pana Gerolt nastąpiło. (I. I.)

(Projekt założenia kolonii dla Badenczyków.)

Z prowincyi Prus z 10. stycznia donosi „Vossische Ztg.“ następującą wiadomość: Rozeszła się tu pogłoska, że w naszej prowincyi (w Prusiech wschodnich i zachodnich) i w Poznańskim, na propozycję księcia Prus mają być założone kolonie dla Badenczyków przezco nie tylko mający chęć emigrowania pozostaną w Niemczech ale osobiście uwiedzionym żołnierzom badeniskim otworzy się pole, gdzie postępowaniem swoim znowu się mogą stać pożytecznymi obywatelami państwa. Tym wojskowym łatwo potem będzie pracą i dobrem sprawowaniem się nabyć własności gruntów. Grunta będą rozdane w ten sposób, iż trzecia część ceny kupna wypłaconą be-

dzie w gotówce, reszta intabulowana będzie na gruntach a mianowicie na parcelach od 5 do 20 morgów pola po 10 do 15 talarów. (W. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 21. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 106⁵/₈. Oblig. długu państ. 88. Akcy bank. 94¹/₂. L. Polskie listy zast. 95. Pols. 500 — 80¹/₂ L.; 300 — 121 L. Frydrychsory 13¹/₄. Inne złoto za 5 tal. 12¹/₄. Austr. banknoty —.

Królestwo Polskie.

(Ogłoszenie policmajstra.)

Warszawa. 23. stycznia. Warszawski ober-policmajster. Stósownie do najwyższego ukazu z r. 1845, używanie przez starozakonnych ubioru żydowskiego, od dnia 20. grud. (1. stycz. 1849/50 roku zupełnie jest zabronione. — Podając to do wiadomości mieszkańców wyznania mojżeszowego, wzywa zarazem tych, którzy do powołanego ukazu dotąd nie zastosowali się, ażeby niebawnie zmianę ubioru dawnego na ubiór przez chrześcian używany, dopełnili, lub też jeżeli pragną pozostawić brody, winni przywdziać ubiór kupców rosyjskich. Dla uniknienia wszakże wszelkiej wątpliwości, objaśnia się, że za ubiór przez kupców rosyjskich używany, przy którym jedynie noszenie bród może być dozwolone, uważa się surdut nieco dłuższy czyli kapota, spodnie w buty lub z wierzchu butów, chustka na szyję i kapelusz zwyczajny albo furazerka; na ubiór taki nie należy używać materyj jedwabnych lub pół-jedwabnych, a surduty winny być sukienne; na ubiór zaś letni można używać surduta z innych lżejszych wełnianych lub lnianych wyrobów, a w żadnym razie niewolno nosić jarmulek, pejsów i żydowskich czapek. — Jenerał-major, Abramowicz. — Sekretarz, Kwieciński.

Grecya.

(Wiadomości bieżące.)

— Do Aten przybył dnia 3go stycznia hrabia Ingelheim austr. sprawujący interesa przy greckim dworze. — Dzienniki greckie ciągle jeszcze niesprzyjają nowemu gabinetowi. Courrier d'Athènes gani go najbardziej za to, że żadnej czynności nierozwija. — Na sesyi senatu dnia 2. ganił senator Tricupis, że król tym razem niezagał parlamentu mową od tronu, co nie bardzo pomyślnie światło rzuca na stosunki krajowe. — Nowe ministerium wydało do Greków odezwę, w której swe zasady wyklada. A te w głównej treści są: Wierność dla tronu, sumienne przestrzeganie zasady państwa, poważanie i bezstronne wykonywanie praw, najściślejsza oszczędność w administracyi publicznej własności, nagroda za położone dla państwa zasługi, surowa kara za każde przekroczenie prawa. Nakoniec zaleca obywatelom posłuszeństwo dla zwierzchności, umiarkowanie i zgodę, by w ten sposób przykładać się zewsząd do popierania pomyślności krajowej.

— Na wspomnioną uwagę pana Tricupis odpowiedział minister spraw zagranicznych pan Londos, że nowe ministerium wszelkimi siłami się starać będzie odpowiedzieć zaufaniu króla, i potrafi zjednać sobie przyzwolenie izb. Ministerium nie ma innego zamiaru, jak tylko utrzymać spokojność i bezpieczeństwo, podzwignąć przemysł i handel i w ogóle zabezpieczyć moralny i materyalny byt kraju. Stosunki Grecyi, rzekł dalej, do zagranicy, są najprzyjaźniejsze, a mianowicie wspominał o trzech mocarstwach, które za dobroczyńców Grecyi uważane być mogą, i ciągle ją swoją opieką zaszczycają.

Turecja.

(Wiadomości o sprawie wychodźców.)

Konstantynopol, 5. stycznia. Kwestya austr.-ros.-turecka może być uważana za załatwioną zupełnie. W skutek odbytej z wielkim wezyrem i tureckimi ministrami konferencyi, wszedł pan Titoff znów w dyplomatyczne z portą stosunki; toż samo nastąpi w krótkim bez wątpienia już czasie ze strony austr. posła. Świat bandlowy potąd dla zachodzącej niepewności od wielu przedsięwzięstw wstrzymujący się, przyjął wiadomość tę z wielkiem ukontentowaniem. Według pogłoszek ma flota angielska wracać do Malty; francuzka opuściła już stanowisko swoje pod Vurla — co też i „Moniteur du Soir“ potwierdza — i stanęła już w Smyrneńskiej zatoce, gdzie do dziesięciu dni zabawi. — C. k. korweta „Veloce“ wypłynęła ze Smyrny do Syra, a za nią udał się do tegoż samego miejsca przybyły z Korfu parowiez „Mariana“.

„Times“ przytacza korespondencyę z Konstantynopola z dnia 31. grudnia: Dzisiaj odchodzi ztąd francuzki parowiez z depeszami jenerała Aupick i Sir Stratford Cauninga. Zwykły parowiez pocztowy odejdzie ztąd dopiero 5. stycznia; oba posłowie jednak uważali terazniejszy obrót rzeczy za wypadek szczególnej ważności, i wyprawili umyślny parowiez. Dyplomatyczne stosunki pomiędzy w. portą, Rosyą i Austryą zostaną temi dniami znów zawiązane. Preliminary tej sprawy się tyczące są już gotowe, a obustronne zarzuty załatwione. Polacy, którzy się przyłączyli do insurekcyi węgierskiej, będą musieli opuścić Turcyę; wychodźcy węgierscy odesłani zostaną do Konija w Azyi mniejszej. Ani Turcyja ani inne jakie mocarstwo obce nie będą mogły na przyszłość ochronić tych politycznych wychodźców, którzy z Rosyi lub Austryi przejdą do Turcyi. Wszelakoż ani rosyjskie ani austriackie władze nie będą mogły chwycić w Turcyi osób opatrzonych paszportem angielskim lub francuzkim, dopóki przedewszystkiem się osobie zadawana nie zostanie udowodniona przed posłem, konzulem lub agentem tego mocarstwa, które jej paszport wydało. (W. Z.)

Rzecz domowa.

Na poratowanie uszkodzonych powodzią w Tarnowskim złożyli w Redakcyi gazety lwowskiej:

JX. Ostrawski infułat i proboszcz kapituły lwowskiej 5 zlr.
JP. Minasiewicz adwokat krajowy 3 —
Bezimienny z Przemyśla przesłał pocztą dla uszkodzonych powodzią w Baranowie 2 —
JP. Moser administrator loteryi 2 —
Lwów dnia 27. stycznia 1850.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w Tarnowie.)

Tarnów, 16. stycznia. Na naszych targach z dnia 4., 8., 11. i 15. stycznia sprzedawano zboże i inne artykuły handlowe za następujące ceny: korzec pszenicy 14r.56kr.—14r.56kr.—15r.20kr.—15r.30.; żyta 9r.10kr.—10r.50kr.—11r.20kr.—11r.40kr.; jęczmienia 10r.—11r.—11r.—11r.; owsa 5r.50kr.—7r.16kr.—7r.30kr.—7r.40kr.; grochu 11r.40kr.—11r.40kr.—12r.30kr.—13r.44kr.; ziemniaków 4r.30kr.—4r.40kr.—4r.50kr.—4r.50kr. Za cetnar siana płacono 3r.10kr.—3r.20kr.—3r.35kr.—3r.45kr.; okłotów 1r.55kr.—2r.—2r.10kr.—2r.15kr. Sąg drzewa twardego kosztował w przecięciu 21r.46kr.; miękkiego 14r.16kr. Funt mięsa wołowego 11¹/₄ kr. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 28. stycznia.

W monecie konwencyjnej.

	gotówka		towarem	
	zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski	5	14	5	17
Dukat cesarski	5	17	5	20
Półimperyal zł. rosyjski	9	10	9	12
Rubel śr. rosyjski	1	46	1	47
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	18	1	19
Galicyjskie listy zastawne za 100 zlr.	99	58	100	6
Galicyjskie l. z. w kasie T. Kr.	100	—	100	24

(Kurs wekslowy wiedeński z 18. stycznia.)

Amsterdam 156¹/₂ l. 2. m. Augsburg 112 p. uso. Frankfurt 111 l. 3. m. Genua 130 p. 2. m. Hamburg 164¹/₂ l. 2. m. Liworno 110¹/₂ l. 2. m. Londyn 11.10 p. 3. m. Medyolan 100¹/₂ p. 2. m. Paryż 132¹/₂ l. 2. m. Agio duk. ces. 18¹/₄. Napolcond. 9.1. Szufrynów 15.45. Agio srebra 11³/₁₆.

(Kurs giełdy paryskiej z 17. stycznia.)

Renty 5% — 94.10.; 3% — 57.60. Akcy bank. 2377¹/₂. Hyspański 29¹/₈.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. stycznia. Hr. Baden Władysław, z Surochowa. — Hr. Dzie duszycki Kazimierz, z Niestuchowa. — Starzyński Stanisław, z Derewnia. — Krajewski Nikazyusz, z Toporowa. — Domoradzki Seweryn, z Stanimierza. — Terlecki Felix, z Skordona. — Ochęcki Kalixt, z Białobóznicy. — Augustynowicz Władysław, z Kniażego.

Dnia 27. stycznia. Hr. Komorowski Kazimierz, z Przemyśla. — Hr. Leopold Starzyński, z Ditkowiec. — Jaworski Mikołaj, z Kobylnicy. — Żebrowski Tadeusz, z Żurawna. — Hoszowski Nereusz, z Żurawna.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. stycznia. Hr. Dzie duszycki Zygmund, do Medowy. — Sozański Celestyn, do Sambora. — Lewicki Józef, do Brzeżan. — Szeliski Kazimierz, do Chodaczkowa. — Świątkiewicz Józef, do Potylicza. — Rosnowski Felix, do Żółkwi. — Prawecki Eustachy, do Ostrowa. — Zarzycki Maksymilian, do Chotyluba.

Dnia 27. stycznia. Hr. Krasicki Karol, do Baranowa. — Schwajkart Karol, do Rykwa. — Wolański Ignacy, do Kutyszcz. — Czerwiński Jan, do Remizowiec. — Krajewski Mikołaj, do Melny.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. i 27. stycznia.

Pora	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan tem- peratury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	27 6 9	— 0°	+ 2,	zachod.	pochm. śnieg.
2 god. zr.	27 6 0	+ 2°	— 0°	—	„ burza.
10 g. zr.	27 2 0	+ 1,5	—	połud. zachod.	„ deszcz.
6 god. zr.	27. 0. 2	+ 1	—1	połud. zachod.	pochmur. deszcz.
2 god. zr.	27. 5. 6	— 8,5	—14,5°	—	poch. śnieg.
10 g. p. p.	28. 0. 9	—14°	—	—	„ burza.

Uwaga: Dnia 28. stycznia o 6. godzinie zrana pokazywał Term. —16,5°.

TEATR

Dzisiaj: komedia ze śpiewami „Chłopiec okrętowy“ i „Szla-
chta czynszowa.“